

**KRAJOWA RADA KURATORÓW
WARSZAWA**

Warszawa; dnia 3 marca 2016 roku

00-950 Warszawa, Al. Ujazdowskie 11
e-mail: krajowarada.kuratorow@o2.pl
tel. 695 984 360, 603 294 416, 503 487 671

KRK 12/IV/2016

**Pan
Marek KUCHCIŃSKI
Marszałek SEJMU RP**

Szanowny Panie Marszałku,

Krajowa Rada Kuratorów z niepokojem odbiera proponowaną poprawkę zawartą w art. 8 pkt 1 i 3 nowelizacji Kodeksu Karnego Wykonawczego i innych ustaw zarejestrowaną w Sejmie pod numerem 207, a następnie po opracowaniu przez Nadzwyczajną komisję do spraw zmian w kodyfikacjach jako druk sejmowy nr 276.

Szczególnie niepokojące jest, iż projektowany art. 18a pkt 5 kkw nie wyłącza spod czynności wykonywanych przez referendarza sądowego rozdziału XI dotyczącego praw i obowiązków kuratora sądowego oraz dozoru. Rozdział ten zawiera szereg przepisów o charakterze podporządkowującym działalność kierownika zespołu i sądowego kuratora zawodowego wobec sądu i sędziego. Zgodnie z podstawowym przepisem ustrojowym kurateli sądowej kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Tym samym należy uznać, że wykonywanie postanowień czy poleceń referendarzy sądowych dotyczących sposobu i metodologii sprawowania przez kuratorów sądowych dozorów nie mieści się w dyspozycji wskazanej normy ustrojowej. Projektowany art. 18a pkt 5 kkw może być zatem niekonstytucyjny.

Należy również wskazać na pewną niekonsekwencję projektodawcy, ponieważ w projektowanym art. 18a pkt 2 wyłącza spod władzy referendarzy sądowych sprawy dotyczące wykonania kary pozbawienia wolności, a jednocześnie rozdział XI poświęcony właśnie wykonywaniu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania pozostawia w gestii referendarzy.

Krajowa Rada Kuratorów w odpowiedzi na potrzebę usprawnienia pracy sędziów, a tym samym sądów i ich sekretariatów, pragnie złożyć zmodyfikowaną w porównaniu do poprzedniej z dnia 22 lutego 2016 roku zawartą w piśmie oznaczonym KRK 3/IV/2016, propozycję założeń do procedowanej ustawy o zmianie ustawy- Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 27 stycznia 2016 r. stanowiącą alternatywę dla przekazania referendarzom sądowym szeregu spraw skierowanych do wykonania przez kuratorską służbę sądową.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ustawodawcy samorząd kuratorski proponuje, aby w toku postępowania wykonawczego w sposób bardziej kompetencyjny wykorzystać sądowych kuratorów zawodowych i kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej jako nowy organ postępowania wykonawczego wprowadzony zreformowaną kodyfikacją prawa karnego z dnia 01.07.2015r. Sądowy kurator zawodowy i kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej

to osoby o szczególnej pozycji ustrojowej, odpowiadające wysokim wymaganiom kwalifikacyjnym, cechujące się doświadczeniem w stosowaniu prawa, a także znajomością środowiska osób objętych postępowaniem sądowym. Te przymioty sprawiają, że organy te mogą przejąć szereg czynności zastrzeżonych w prawie karnym wykonawczym dla sądu i sędziego, a także proponowanych referendarzom sądowym.

Takimi czynnościami może być wydawanie decyzji w prostych sprawach związanych z wykonywaniem kary ograniczenia, pracy społecznie użytecznej, a także dozorem kuratora i oddziaływaniem probacyjnym, które proponujemy w załączniku 1 do niniejszego pisma.

Wprowadzony w ostatnich latach nowy katalog czynności w postępowaniu wykonawczym dla sądowych kuratorów zawodowych, takich jak: udzielanie pisemnych upomnień wywołujących dla skazanych skutki prawne, wyznaczanie miejsca i terminu wykonywanej kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej, zmiana harmonogramu wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego (dotychczas zarezerwowana wyłącznie dla sędziego sądu penitencjarnego) przyniosło oczekiwane rezultaty służące zarówno usprawnieniu pracy sędziów, sekretariatów sądowych, jak również skutkujące usprawnieniem postępowań a tym samym obniżające ich koszty.

Istotnym dla sprawności postępowań, czy ekonomii procesowej jest wydawanie podlegających zaskarżeniu decyzji i upomnień przez organ, który aktualnie zajmuje się wykonywaniem orzeczenia sądu. Wydane w ten sposób decyzje nie wpływają na obciążenie prac sekretariatów, w szczególności skutkujących przerejestrowywaniem spraw pomiędzy komórkami sądu i potęgowaniu wysyłanej z sądu korespondencji. Sądowy kurator zawodowy, czy kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej większość decyzji wydaje w obecności osób, których one dotyczą. Usprawnia to postępowania wykonawcze, przeciwdziała ich przewlekłości i obniża koszty.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że przy każdym Sądzie Rejonowym w Polsce jest przynajmniej jeden Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, posiada on zaplecze techniczne w postaci siedziby i odpowiedniego sprzętu. Natomiast z przyczyn czysto ekonomicznych jeszcze nie w każdym sądzie są zatrudnieni referendarze sądowi, dotyczy to także wydziałów karnych. Oznacza to, że już na starcie wdrożenie postulowanej przez projektodawcę reformy będzie się wiązało ze znacznymi wydatkami finansowymi, wynikającymi z konieczności zapewnienia odpowiedniej (także dodatkowej z punktu widzenia dodatkowych zadań) liczby etatów referendarzy sądowych. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, iż będzie to oznaczało także zwiększenie liczby etatów urzędniczych przy obowiązującym współczynniku, że na 1 etat referendarski przypada 1 etat urzędniczy, co jeszcze dodatkowo zwiększy koszty wprowadzenia rozwiązania proponowanego w nowelizacji.

Ponadto należy wskazać, że powierzenie określonych czynności do wykonania kuratorom sądowym uwolni dodatkowe moce przerobowe u referendarzy, które można z powodzeniem wykorzystać w codziennym prowadzeniu spraw bieżących toczących się w wydziałach.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że sytuacja rodzinna, prawna, czy właściwości osobiste osób objętych postępowaniem wykonawczym są znane służbie kuratorskiej znacznie lepiej niż np. referendarzom sądowym. Za proponowanym przez Krajową Radę Kuratorów rozwiązaniem przemawia również to, że znacząca większość orzeczeń sądów (dotyczących proponowanego w załączniku katalogu uprawnień kuratorów) jest zgodna z wnioskami sądowych kuratorów zawodowych.

Przekazany katalog nowych kompetencji dotyczących wykonywania orzeczeń w postępowaniu wykonawczym uwzględnia środki odwoławcze ze wstrzymaniem biegu zaskarżonych rozstrzygnięć (art. 7 §1-4 kkw), a także ich reformatoryjny charakter.

Poniżej załączamy w postaci uregulowań przepisowych niektóre z proponowanych do przekazania kuratorskiej służbie sądowej kompetencji merytorycznych dotychczas zarezerwowanych dla sądu:

Art. 9 § 3 KKW – Decyzja organu wymienionego w art. 2 pkt 6 staje się wykonalna z chwilą wydania, chyba że została zaskarżona do sądu lub sąd postanowi inaczej

Art. 14 § 1. KKW W postępowaniu wykonawczym organ postępowania wykonawczego może zarządzić zebranie informacji dotyczących skazanego. Organ określony w art. 2 pkt 1–6 wykonujący orzeczenie może także zarządzić zebranie informacji dotyczących skazanego w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego. W razie uzasadnionych wątpliwości co do tożsamości skazanego organ wykonujący orzeczenie może zażądać ustalenia jego tożsamości przez Policję.

Art. 15§2 KKW Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca postępowanie wykonawcze, a w szczególności jeżeli nie można ująć skazanego, **skazany odbywa karę pozbawienia wolności**, albo nie można wykonać wobec niego orzeczenia z powodu choroby psychicznej lub innej przewlekłej, ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się w całości lub w części na czas trwania przeszkody. **Zawieszenie postępowania wykonawczego w związku z osadzeniem do odbycia kary może nastąpić w drodze decyzji sądowego kuratora zawodowego. Decyzję przekazuje się niezwłocznie sądowi który może ją uchylić lub dokonać w niej zmian.**

§ 2a. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia lub zawieszenia postępowania wykonawczego **oraz decyzję wskazaną w § 2** Przysługuje zażalenie.

Art. 55§3 KKW. Czynności zastrzeżone w niniejszym rozdziale dla sądu lub sędziego, o których mowa w art. 61§2, 62§1-3, 63§1-2, 63a§1, 63b§1-2 mogą być wykonywane w drodze decyzji sądowego kuratora zawodowego. Decyzję sądowego kuratora zawodowego niezwłocznie przekazuje się sędziemu. Sędzia może uchylić decyzję sądowego kuratora zawodowego lub dokonać w niej zmian.

Art. 169§3. KKW. Skazany jest obowiązany stawiać się na wezwanie sądu lub kuratora sądowego i udzielać wyjaśnień co do przebiegu dozoru i wykonywania nałożonych na niego obowiązków, bez zgody sądu **lub sądowego kuratora zawodowego** nie zmieniać miejsca stałego pobytu, umożliwić kuratorowi wejście do mieszkania oraz informować go o zmianie miejsca zatrudnienia. **Kurator sądowy może skazanemu w drodze decyzji wyrazić zgodę na zmianę miejsca stałego pobytu. Decyzję niezwłocznie przekazuje się sądowi. Sąd może wykonanie decyzji wstrzymać, uchylić lub dokonać w niej zmian.**

Art. 173§6 KKW. Jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają, sądowy kurator zawodowy, wobec dozorowanego, może w okresie dozoru w drodze decyzji ustanawiać, rozszerzać lub zmieniać obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 4–7a kk albo od wykonania nałożonych obowiązków zwolnić. §7. Odpis decyzji, o której mowa w §6 sądowy kurator zawodowy niezwłocznie przekazuje sądowi. Sąd może uchylić wydaną decyzję, wstrzymać wykonanie decyzji lub dokonać w niej zmian

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący
Krajowej Rady Kuratorów

HPawlaczyk
Henryk Pawlaczyk

